

Főtisztelendő Rektor Úr! Tisztelt Dékán Úr! Az Egyetemi Közösség Tisztelt Tagjai! Tisztelt Vendégeink! Cordonier Segger Professzor Asszony Kedves Családja! Hölgyeim és Uraim!

Korunk számos döntésének mélyén súlyos igazságtalanság rejlik. Azok ugyanis, akikre e döntések következményei egy napon a legsúlyosabb terheket róhatják, még meg sem születtek. Nem vehetnek részt a döntéseinket megelőző tanácskozásokban, nem szólhatnak bele törvényeink megalkotásába, és nem vonhatnak bennünket felelősségre azért a világért, amelyet örökül hagyunk számukra.

Marie-Claire Cordonier Segger Professzor Asszony munkássága ebből az erkölcsi felismerésből indul ki, és annak jogi formát ad. Tudományos munkásságának egyik legmélyebb felismerése, hogy a jog hivatása nem ér véget a ma élők védelmével. A jövő nemzedékek iránti felelősségnek is meg kell jelennie a jog nyelvezetében, intézményes kereteket kell öltetnie, és tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy érdemben befolyásolja a közhatalmi döntéshozatalt.

A Doctor Honoris Causa cím adományozásával Egyetemünk nem csupán egy kivételes tudóst részesít elismerésben, hanem egy nemzetközileg is kiemelkedő tekintélyű jogtudóst, intézményteremtő személyiséget, nemzedékek mentorát, valamint olyan embert, akinek tudományos és emberi elkötelezettsége különleges jelentőséggel bír.

Cordonier Segger Professzor Asszony jogi tanulmányait a McGill Egyetemen végezte, majd a Yale Egyetemen környezetgazdálkodási posztgraduális tanulmányokat folytatott, nemzetközi jogból pedig az Oxfordi Egyetemen szerzett doktori fokozatot. A Waterloo Egyetem professzoraként, valamint a Cambridge-i Egyetem fenntartható fejlődési jogi és szakpolitikai professzoraként a világ legrangosabb tudományos közösségeinek munkájához járult hozzá.

Tudományos munkássága rendkívül gazdag és kiemelkedő jelentőségű. Több, mint 30 kötet szerzője vagy szerkesztője, és több, mint 180 tudományos publikáció fűződik a nevéhez. Művei az Oxford University Press, a Cambridge University Press, valamint más neves nemzetközi tudományos kiadók gondozásában jelentek meg. Emellett a Cambridge University Press fenntartható fejlődéssel kapcsolatos nemzetközi szerződések végrehajtásával foglalkozó tudományos könyvsorozatának egyik szerkesztője is.

Munkásságának jelentősége azonban pusztán számokkal nem mérhető. A jogtudományban az igazi eredetiség nem csupán abban rejlik, hogy válaszokat adunk a már megfogalmazott kérdésekre. Sokkal inkább abban, hogy felismerjük azokat a kérdéseket, amelyeket még nem tettek fel kellő alaposággal, és feltárjuk az összefüggéseket ott, ahol mások csupán egymástól elkülönülő jogi szabályokat, intézményeket és tudományterületeket látnak.

Cordonier Segger Professzor Asszony azon kivételes tudósok közé tartozik, akik meghatározó szerepet játszottak abban, hogy a fenntartható fejlődés joga önálló tudományos arculatot és elméleti megalapozást nyerjen. Munkásságában az éghajlatvédelem, a biológiai sokféleség megőrzése, a természeti erőforrások védelme, a nemzetközi kereskedelem és a beruházások joga nem egymástól elszigetelt szakterületekként jelennek meg. Ezek mind ugyanannak az alapvető kérdésnek a különböző vetületei: miként szolgálhatja a jog az emberi méltóságot és az

emberi kiteljesedést anélkül, hogy felemészténénk az utánunk következő nemzedékek lehetőségeit?

Nemzetközi elismertségét számos rangos kitüntetés tanúsítja, köztük a Weeramantry Nemzetközi Igazságossági Díj, valamint az, hogy 2022-ben a Kanadai Királyi Társaság Társadalomtudományi Akadémiájának tagjává választották, ami az ország legmagasabb tudományos elismerésének számít. 2026-ban nemzetközi szinten betöltött vezető szerepét a Global Sustainability Leadership Award, vagyis a fenntarthatóság területén nyújtott kiemelkedő vezetői tevékenységet elismerő díj odaítélésével is méltatták.

Cordonier Segger Professzor Asszony munkásságának azonban van egy másik, talán még kivételesebb dimenziója is. Tudományos felismeréseit következetesen képes volt intézményi gyakorlattá és a közjó iránti felelősségvállalássá formálni.

A Nemzetközi Fenntartható Fejlődési Jogi Központ (Centre for International Sustainable Development Law) igazgatójaként a világ minden tájáról érkező tudósokat, gyakorló szakembereket és fiatal jogászokat fogott össze. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének éghajlatváltozással kapcsolatos tárgyalásaihoz kötődő tevékenységével, a Párizsi Megállapodás előkészítésében vállalt szerepével, valamint a vizes élőhelyek nemzetközi védelme területén végzett jogi tanácsadói munkájával egyaránt előmozdította a nemzetközi együttműködést és a jog gyakorlati fejlődését. Oktatói, tanácsadói és szakértői tevékenysége több, mint 80 országra terjedt ki.

Hozzájárulása azonban messze túlmutat az általa betöltött tisztségeken és azokon az intézményeken, amelyek szolgálatában tevékenykedett. Cordonier Segger Professzor Asszony számára a jog nem pusztán tilalmak és kötelezettségek rendszere. Sokkal inkább olyan eszköz, amelynek segítségével a társadalmak megtanulhatnak előrelátóbban, igazságosabban és nagyobb felelősséggel döntéseket hozni.

Nem elegendő pusztán összegyűjteni az éghajlatváltozást és a természeti világ pusztulását igazoló tudományos bizonyítékokat. A tudomány figyelmeztetéseit olyan intézményi működésbe kell átültetni, amely képes meghallani és figyelembe venni azokat, valamint olyan jogi keretekbe kell foglalni, amelyek lehetővé teszik a szükséges intézkedések megtételét. Cordonier Segger professzor asszony egész szakmai pályafutását éppen ennek a feladatnak szentelte.

Meggyőződése, hogy egy jogelv csak akkor válhat élő valósággá, ha vannak olyan emberek, akik képesek azt értelmezni, megvédeni és a gyakorlatban érvényre juttatni. Ezért hozott létre oktatási kezdeményezéseket és nemzetközi szakmai hálózatokat; ezért támogatta mentorként fiatal kutatók és gyakorló szakemberek fejlődését; és ezért dolgozott fáradhatatlanul azon, hogy az éghajlatvédelmi joggal és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tudás ne maradjon a világ leggazdagabb egyetemeinek kiváltsága.

Elkötelezettsége azokra a kezdeményezésekre is kiterjed, amelyek lehetőséget teremtenek arra, hogy a gyermekek és a fiatalok hangja is hallhatóvá váljon. Felismerte ugyanis, hogy a nemzedékek közötti igazságosság nem csupán a még meg nem született nemzedékeket érinti, hanem a ma élő közösségek legfiatalabb tagjait is, akiknek joguk van részt venni annak a jövőnek az alakításában, amelyet örökölni kapnak.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Cordonier Segger Professzor Asszony munkásságának különösen jelentős magyar vonatkozása is van.

Magyarország 2008-ban a világon az elsők között hozott létre olyan intézményt, amely a jövő nemzedékek érdekeinek képviselőjét szolgálta: a jövő nemzedékek országgyűlési biztosának független intézményét. Amikor néhány évvel később az intézményrendszer alapvető átalakításon ment keresztül, Cordonier Segger Professzor Asszony a nemzetközi tudományos közösség elismert tagjaként kiállt amellett, hogy Magyarországon továbbra is biztosított legyen a jövő nemzedékek érdekeinek intézményes képviselője.

Kiállása erkölcsi tekintélyével és szakmai támogatásával erősítette mindazokat, akik az intézmény által képviselt értékek megőrzésére és működésének folytonosságára törekedtek. Bár az intézmény eredeti szervezeti formája megszűnt, a jövő nemzedékek érdekeinek képviselője új alkotmányos és intézményi keretek között továbbra is fennmaradt.

Az ilyen pillanatokban mutatkozik meg igazán a nemzetközi tudományos szolidaritás valódi jelentősége: amikor egy kiemelkedő tudós nem elégszik meg a távoli szemlélő szerepével, hanem személyesen is kiáll azokért az elvekért, amelyek túlmutatnak a nemzeti határokon.

Magyarországgal kialakított szakmai kapcsolatai hozzájárultak ahhoz is, hogy hazánk hangsúlyosabban jelenjen meg a nemzedékek közötti igazságosságról folytatott nemzetközi párbeszédben. A magyar tudósokkal és intézményekkel folytatott együttműködése révén elősegítette a tudományos eszmecserét, és hozzájárult ahhoz, hogy nemzetközi figyelem irányuljon a jövő nemzedékek védelme érdekében Magyarországon kidolgozott újszerű jogi megoldásokra.

Ez a kapcsolat Cordonier Segger Professzor Asszony munkásságának egyik meghatározó sajátosságát tükrözi: számára a tudományos tevékenység nem ismer országhatárokat. Magyarország iránt valódi érdeklődést és figyelmet tanúsított, érdemi szakmai párbeszédet folytatott a magyar tudományos élet képviselőivel, és hozzájárult ahhoz, hogy a magyar jogi tapasztalatok és értékes megoldások a szélesebb nemzetközi szakmai párbeszéd részévé váljanak.

Tisztelt Szenátus!

A ma adományozott tiszteletbeli doktori cím Cordonier Segger Professzor Asszony az emberiség természeti örökségének megőrzése, valamint a fenntartható fejlődés, az éghajlatvédelem, a biológiai sokféleség megőrzése és a természeti erőforrásokkal való felelős gazdálkodás tartós jogi alapjainak megteremtése érdekében végzett kiemelkedő munkásságát ismeri el.

E kitüntetés legmélyebb jelentése azonban talán egyszerűbb szavakkal is kifejezhető.

Azokat is képviselnünk kell, akik még nem hallathatják a hangjukat. A jövő nemzedékeknek ma még nincs szavazati joguk, de jogos igényt formálhatnak arra, hogy lelkiismeretünk, intézményeink és jogrendszerünk tekintettel legyen rájuk.

Cordonier Segger Professzor Asszony egész pályafutása során arra törekedett, hogy ennek a felelősségnek világos tudományos megalapozást, kézzelfogható jogi tartalmat és emberi hitelességet adjon. Arra emlékeztet bennünket, hogy az emberiség természeti öröksége nem olyan tulajdonunk, amellyel korlátlanul rendelkezhetünk. Ez az örökség ránk bízott. És egy napon számot kell adnunk arról, miként sáfárcodtunk vele.

Mindezek fényében a Pázmány Péter Katolikus Egyetem számára különleges megtiszteltetés, hogy Marie-Claire Cordonier Segger Professzor Asszonyt tiszteletbeli doktori sorában üdvözölheti.

Tisztelt Cordonier Segger Professzor Asszony!

Az Egyetem nevében szívből gratulálok Önnek, és őszinte hálánkat fejezem ki mindazért, amit a ma előkert és az utánunk következő nemzedékekért tett.

Kívánom, hogy tudományos munkássága továbbra is világítsa meg a jog fejlődésének útját, vezetői tevékenysége továbbra is erősítse intézményeinket, személyes példája pedig szüntelenül emlékeztessen bennünket arra, hogy az igazságosság mércéje nem csupán az, miként bánunk egymással, hanem az is, mit őrzünk meg azok számára, akikkel soha nem találkozhatunk.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!